

Classicaal College voor de
Behandeling van Bezwaren en Geschillen
Zuid-Holland Zuid
Postbus 8504
3503 RM UTRECHT

T.a.v. mevrouw mr. L.A. van Helden,
secretaris

Per e-mail: lahelden08@gmail.com en per gewone post

Barendrecht, 25 februari 2021

Dossier : D20190046
Inzake : **Breepleinkerk / Advies – uw ref. 2020-243**
Betreft : Reactie op verweer

Geachte mevrouw van Helden,

Graag reageer ik hierdoor in bovenstaande zaak namens bezwaarden ten behoeve van het Classicaal College op het verweerschrift, op 8 januari 2021 door Mr A. Heijink te Ede ingediend namens de Protestantse Gemeente Rotterdam Zuid (hierna: de PGRZ) en namens het college van kerkrentmeesters (hierna: het College) van de PGRZ in bovenstaande zaak.

Spoedvoorziening

De in het verzoek van 25 november 2020 zijdens bezwaarden opgenomen spoedvoorziening is bij voorzittersuitspraak van 1 december 2020 geweigerd. Daarbij is in de beoordeling betrokken dat aannemelijk is geworden dat de op 3 december 2020 geagendeerde juridische levering van het 'Breepleincomplex' beperkt blijft tot de aan de kerk belendende woningen en dat verkoop of overdracht van het kerkgebouw vooralsnog niet aan de orde is.

Barendrecht, 25 februari 2021

Ook werd herhaald overwogen dat overdracht van het kerkgebouw (nog) niet aan de orde was. Er werd dan ook geconcludeerd dat geen der bezwaarden een belang heeft bij de gevraagde voorziening, dat opweegt tegen het belang van de verweerders bij een spoedige overdracht van de woningen die niet in enig juridisch verband staan met het kerkgebouw.

De spoeduitspraak rekent overigens niet met het feit dat in de Breepleinkerk nog altijd diensten en andere kerkelijke activiteiten worden gehouden onder ambtelijke tegenwoordigheid noch met het feit dat de inmiddels verkochte en overgedragen woningen feitelijk (met interne verbinding) en juridisch onderdeel uitmaakten van het 'Breepleincomplex'. Dat complex omvat dus het kerkgebouw met de woningen als onroerende aanhorigheden.

Conservatoir beslag

Afgelopen Kerstavond bleek uit een livestream op Youtube van de Levend Woord Gemeente Rotterdam en Omstreken (LWG) dat ook hangende deze procedure en in afwijking van hetgeen in het kader van voormelde spoedvoorziening is overwogen ook het kerkgebouw zelf vóór 1 januari 2021 zou worden verkocht en overgedragen.

Teneinde te voorkomen dat een onomkeerbare situatie zou ontstaan en bezwaarden alsook uw College voor voldongen feiten zouden komen te staan is ten laste van de PGRZ en ten laste van de LWG conservatoir beslag gelegd. Dat beslag heeft doel getroffen. Er is tijdig een bodemprocedure aanhangig gemaakt bij de Rechtbank Rotterdam. De beslagstukken zijn als bijlage 1 door verweerders overgelegd.

Verweerders hebben bezwaarden vooraf niets laten weten en geen contact hierover met bezwaarden gezocht. Ook op de sommatie van 28 december 2020 (**bijl. 23**) is taal noch teken van verweerders vernomen. Wel lieten verweerders op 31 december 2020 een bericht uitgaan (**bijl. 24**), waarin werd meegedeeld dat die ochtend de akte van overdracht van de Breepleinkerk aan de LWG was gepasseerd. Tot die overdracht is het door het beslag echter in werkelijkheid niet gekomen.

Barendrecht, 25 februari 2021

Procesbevoegdheid

Verweerders bestrijden de bevoegdheid van Mr P.A. de Lange om namens de bezwaarden op te treden. Dat is even onzinnig als bezwaarden zouden stellen dat Mr A. Heijink niet bevoegd is namens verweerders op te treden. Ten overvloede verklaart Mr P.A. de Lange uitdrukkelijk als raadsman voor bezwaarden op te treden. Verweerders zijn daar ook overigens al sinds 2019 mee bekend.

De achterban van bezwaarden is overigens nog veel groter. Die bestaat uit vele honderden betrokken vrienden, sympathysanten en donateurs.

Dat een predikant tevens scriba kennelijk zijn positie gebruikt om betrokken bezwaarden/gemeenteleden op andere gedachten te brengen, geeft te denken. Dat een bezoek aan twee mensen wordt gebruikt om de procesbevoegdheid integraal ter discussie te stellen en te betwisten raakt ook kant noch wal. Bezwaarden betwisten dat van enig gebrek in de procesbevoegdheid sprake is.

Niet-ontvankelijkheid

De stichtingen kwalificeren in enge zin wellicht niet als kerkelijk lichaam in de zin van Ordinantie 12 artikel 3. In ruime zin is dat echter anders. 'Zingen maakt Blij' is door de PGRZ omarmd en opgenomen als kerkelijke activiteit.

'De Vrienden van de Breepleinkerk en van de Orgelzolder' is een initiatief ontstaan na de jubileumvieringen van 75- en 80-jarig bestaan van de kerk, met volledige steun en ondersteuning van de toenmalige wijkkerkenraad. Die wijkkerkenraad is door fusie opgegaan in de PGRZ. De activiteiten zijn een directe erfenis, een rechtstreekse verkrijging, uit haar eigen boedel. Ditzelfde geldt ook voor de SSOR. De erfenis van de schuilplaats voor Joodse onderduikers is bovendien ook van groot belang voor de geschiedenis van de stad Rotterdam en haar wijde omgeving. Dat is ook door burgemeester Aboutaleb bij herhaling onderstreept.

Barendrecht, 25 februari 2021

De beide stichtingen vertegenwoordigen langjarige activiteiten c.q. missionair werk in de Breepleinkerk. Zingen Maakt Blij, organisatorisch ondergebracht in de stichting Vrienden van de Breepleinkerk en van de Orgelzolder, doet dit werk reeds vanaf 1993, dus reeds 28 jaar, en trekt nog steeds veel belangstelling; gemiddeld 400 tot 500 aanwezigen per dienst.

De stichting Schuilplaats Orgelzolders is vanaf 2006 (dus ook al 15 jaar) werkzaam en vertegenwoordigt een belangrijk cultureel erfgoed in de geschiedenis van de gemeente Rotterdam.

De beide stichtingen hebben ook steeds actief geprobeerd met de PGRZ en met het College te communiceren. Ook verweerders vonden dat de activiteiten van Zingen Maakt Blij en de Vrienden van de Breepleinkerk moesten doorgaan en dat voor de SSOR al beheerder van een cultureel en geschiedkundig erfgoed een passende plaats moest worden gevonden.

Voor gemeenteleden geldt mutatis mutandis hetzelfde. Alle natuurlijke personen waren lid van of betrokken bij de gereformeerde wijkgemeente in de Breepleinkerk. De opmerkingen zijn verder meer theoretisch dan relevant. Zelfs als er slechts één gemeentelid in deze zaak zou worden gevonden, is sprake van ontvankelijkheid en dienen de geschillen inhoudelijk te worden behandeld.

In alle gevallen waarin de stichtingen en/of individuele gemeenteleden onverhoopt niet-ontvankelijk worden verklaard blijven zij overigens ook gewoon belanghebbend en bevoegd in de burgerrechtelijke procedure. De kerkrechtelijke procedure vermag zo gezien dan ook geen einde te maken aan de geschillen tussen partijen.

Verweerders zijn verder de mening toegedaan dat het bezwaar alsnog niet-ontvankelijk dient te worden verklaard, omdat het niet tijdig zou zijn ingediend. Verweerders wijzen daarbij op het feit dat de toestemming tot verkoop dateert van 16 maart 2017.

Barendrecht, 25 februari 2021

Het voorgaande betekent dat verweerders eerst bijna 4 jaar later (!) uitvoering willen geven aan die gedateerde, achterhaalde, verlopen toestemming door middel van daadwerkelijke verkoop en overdracht, dit onder andere zonder opnieuw toestemming te vragen, zonder de gemeenteleden te kennen en te horen, zonder toestemming van het CCBB en zonder enige grondslag in het beleidsplan en plaatselijke regeling. Beleid en beheer vormen dus geen eenheid maar lopen hier volkomen uit elkaar.

Verweerders beroepen zich verder bij de toestemming uit 2017 op '*afspraken uit het verleden*', meer concreet nota bene uit 2011 en 2013. Van enige actualiteit is derhalve absoluut geen sprake.

De toestemming tot verkoop dateert dan kennelijk wel uit 2017, dat geldt in elk geval niet voor de verkoop en overdracht. Deze zijn van zeer recente datum en daar is onmiddellijk na het (bij toeval !) bekend worden daarvan en mitsdien tijdig tegenop gekomen. Omdat verweerders de bezwaarden ook willens en wetens onkundig hebben trachten te houden van het precieze moment van verkoop en overdracht dient onder die feiten en omstandigheden een beroep op niet-ontvankelijkheid aan verweerders te worden ontzegd. De uitvoering van het besluit is tardief, niet het instellen van bezwaar.

Verweerders worden uitgenodigd de koopovereenkomst en akte van overdracht te overleggen.

Het bezwaar richt zich niet uitsluitend tegen de verkoop, maar uitdrukkelijk ook tegen de overdracht.

De belangen van bezwaarden bij behoud van het 'Breekpleincomplex' zijn evident. In al die jaren is ook met de stichtingen en het voortgang laten vinden van het gemeentewerk hard gewerkt aan dat behoud en een goede invulling van allerhande gebruik, functies en mogelijkheden. Dusdoende werd de hoop ook levend gehouden dat de Breepleinkerker op enig moment ook weer volwaardig '*huis van de wijkgemeente*' zou kunnen worden. Maar de PGRZ en het College mijden systematisch elk inhoudelijk gesprek.

Barendrecht, 25 februari 2021

Er blijkt ook uit niets dat verkoop en overdracht van de Breepleinkerk uit financieel oogpunt nodig of noodzakelijk is. Er is geen besluit overgelegd, er is geen enkele onderbouwing. Dat is wel vereist nu bij het kennen van de leden van de gemeente in het het horen van hen over de verkoop zoals voorgeschreven in Ordinantie 4-8-7 daarvoor ook is vereist dat inzicht wordt gegeven in de overwegingen op grond waarvan de kerkenraad is gekomen tot het voorgenomen besluit waarover de gemeenteleden worden gehoord.

Het verkoopproces

Bezwaarden moeten en mogen vertrouwen op het naleven van dwingende kerkrechtelijke regels bij ingrijpende besluiten omtrent herbestemming en/of afstoting van een kerkgebouw en onroerende aanhorigheden. Dat is bepaald geen exclusieve taak van het College of van de Kerkenraad. Die regels zijn niet gevolgd. De rechtens te respecteren belangen en posities van bezwaarden zijn niet gerespecteerd maar geschonden.

De regels hebben wel een duidelijke achtergrond en reden. Kerkenraad en College zijn er met het oog op de gemeente en niet andersom. De vermogensrechtelijke taak mag pas door het College uitgeoefend worden als vooraf aan kerkordelijk daaraan te stellen eisen is voldaan. Daarvan is echter in dit geval absoluut geen sprake. Hoe trouw is de PGRZ aan haar 'erfenis' en aan mensen en dringende vragen die daarmee samenhangen (verhouding tot jodendom en anti-semitisme). Hoe trouw is de PGRZ aan het eigen leden, mensen die het werk van de stichtingen dragen en uitvoeren? De kerk wordt verkocht over de hoofden van betrokken mensen en leden heen.

Bezwaarden hebben voortdurend gepoogd het gesprek te zoeken met de PGRZ, maar zijn steeds terug gewezen naar het College, met als enige gesprekspartner de voorzitter. In alle gesprekken trad die voorzitter op als enige onderhandelaar van de PGRZ. Alternatieven zijn systematisch afgewezen. Bezwaarden mochten zich – ook in strijd met letter en geest van de kerkorde - niet laten bijstaan door hun gemachtigde.

Barendrecht, 25 februari 2021

Het College heeft eerder aangegeven dat de aanwezigheid van de Orgelzolders de verkoop zou bemoeilijken, waarbij de heer Terreehorst heeft gesteld dat het *'het makkelijkst zou zijn als we de Orgelzolders helemaal dicht zouden timmeren'*.

Gesprekken tussen bezwaarden en de LWG hebben niets opgeleverd en scheppen geen enkel vertrouwen dat het werk in de Breepleinkerk op goede wijze kan worden voortgezet. Er is niets goed geregeld. Er is niets contractueel vastgelegd.

Verweerders hebben ook gegronde vrees voor aantasting van hetgeen waarvoor zij met elkaar willen staan. De heer Hempenis van de LWG heeft immers in verband met de Orgelzolders aangegeven: *'We hebben niets met die jodenhoek'* en *'Het zou een mooie opslagruimte zijn'*.

Dat het College zonder de kerkelijke weg te volgen en ondanks het voorgaande niet op een wijze die recht doet aan de kerkordelijke voorschriften kennelijk eigenmachtig aan de LWG een (eeuwigdurende?) koopoptie heeft verleend en daarmee verweerders in positie en rang achtergesteld heeft valt evenmin rechtens te respecteren. Het gebouw is immers van de gemeente en niet van het College. Het College kan pas verkopen en overdragen nadat de gemeente zich daarover heeft uit kunnen spreken en als ook aan de andere kerkordelijk daaraan te stellen eisen is voldaan.

Verweerders verzoeken hun bezwaren gegrond te verklaren en het besluit of de besluiten met betrekking tot de onderhavige verko(o)p(en) te vernietigen.

Deze brief zend ik tevens aan Mr A. Heijink.

Met vriendelijke groet,

P.A. de Lange